

Naučno-istaživački kamp Blagaj 2024

Ornitološka sekcija

Izvještaj

O rezultatima ornitoloških istraživanja na širem području Blagaja i Bunice

Mentor: Zlatko Oneščuk dipl.biol. Ornitološko društvo “Naše ptice”
Članovi sekcije: Alana hankić, Ivana Pantić, Jana Milovanović, Maša Adamov

Metode istraživanja

Istraživanja su vršena u periodu od 25.- 29. 04.2024. tokom trajanja naučno-istaživačkog kampa i sastojala su se od tri jutarnja i dva popodnevna linijska transekta: podnožje Starog grada Blagaj-Rebro; podnožje Starog Grada- tvrđava Stari Grad Blagaj; Staza kanjon Vulin Potok-Vrelo Bune; rijeka Buna (obje strane) Karađoz begov most-Vrelo Bune i Krč-Vrelo Bunice. Ostala posmatranja su vršena posmatranjem sa jedne posmatračke tačke (Eng. Vantage point), u trajanju od po dva sata: Izvor Bune, Rebro i Tvrđava Stari Grad Blagaj. Istraživanja noćnih vrsta vršena su u dva navrata u blizini kampa “Novi val” cca. 200m prema kanjonu Vulin potok i na putu Blagaj-Bunica prevoj na ulazu u Malo polje. Naravno u konačne rezultate uvrštena su i opažanja nestandardizovanom metodom sa gore već navedenih lokaliteta nakon završetka standardizovanih metoda, uz dodatak opažanja sa lokaliteta izletišta ušće Bunice u rijeku Bunu.

Rezultati

Ukupno je tokom trajanja **Naučno-istaživačkog kampa “Blagaj 2024”** zabilježeno 53 vrste ptica, što je zadovaljavajući broj za pet dana koliko su trajala istraživanja. U svom radu “Ornitofauna Blagaja i njegove okoline” Denis Bem 1990. godine i posljednjoj dopuni iz 2013., (Bohm, D. 2013.) , navodi broj od 156 vrsta ptica. Ovaj broj obuhvata i istorijske podatke, te se navode vrste za koje je poznato da su nestale sa ovoga područja direktno kao posljedica uticaja čovjeka, (npr. Bjeloglavi sup *Gyps fulvus*, Crkavica *Neophron percnopterus*, i dr.). Ova višegodišnja istraživanja obuhvatala su periode proljetne i jesenske migracije, zimovalice, kao i periodične slučajne nalaze nekih vrsta.

Period trajanja istraživačkog kampa obuhvatio je sami kraj proljetne migracije, npr. Zlatna vuga *Oriolus oriolus* i Pčelarica *Merops apiaster* su se pojavile 28.04.2024, a da prethodnih dana nisu bile prisutne.

Zlatna vuga *Oriolus oriolus* 28.04.2024. Blagaj-centar

Od ptica grabljivica koje spadaju u najosjetljivije vrste, zabilježene su njih četiri: Zmijar *Circaetus gallicus* i Kratkoprsti kobac *Accipiter brevipes* kao nacionalno ugrožene vrste, te Škanjac *Buteo buteo* i Vjetruša *Falco tinnunculus* 2 para gnijezde u stijeni iznad Vrela Bune i u kanjonu Vulinog potoka.

Od noćnih vrsta, zabilježene su tri: Sivi ćuk *Athene noctua*, te Velika ušara *Bubo bubo* (crvena knjiga FBiH kao nacionalno ugrožena gnijezdeća vrsta) i Leganj *Caprimulgus europaeus* kao vrste koje se nalaze u dodatku 1, Evropske direktive o pticama.

Ostale vrste, njihova brojnost, status gnjezđenja, lokaliteti i napomene prezentovane su u tabeli u nastavku. Potrebno je napomenuti da se među njima nalaze još dvije vrste koje se nalaze u dodatku 1, Evropske direktive o pticama, što znači da se njihova brojnost na Evropskom kontinentu smanjuje. To su Rusi svračak *Lanius colurio* i Grlica *Streptopelia turtur*.

Grlica *Streptopelia turtur* 27.04.2024. Stari grad Blagaj

Spisak vrsta sa brojem zapaženih jedinki i statusom gniježdenja:

Vrsta	Broj	Gniježdenje	Lokalitet	Napomene
<i>Accipiter brevipes</i> *	1	Vjerovatno	Bunica	17.05.2024*
<i>Anas Platyrhynchos</i>	26	Gnijezdi	Buna/Bunica	Mladi na Bunici
<i>Anthus trivialis</i>	1	??	Stari grad	Borova šuma
<i>Apus Melba</i>	30	Gnijezdi	Blagaj	
<i>Athene noctua</i>	1	Gnijezdi	Blagaj-Bunica	Teritorijalni
<i>Bubo bubo</i> *	1	??	Kanjon Vulinog p.	Povrijeđena jedinka u kampu "Novi val"
<i>Buteo buteo</i>	2	Vjerovatno	U širem obuhvatu	
<i>Caprimulgus europaeus</i>	1	Vjerovatno	Malo polje	
<i>Chloris chloris</i>	12	Gnijezdi	Svi	
<i>Cinclus cinclus</i>	4	Gnijezdi	Buna kod vrela	2 para cijele god.
<i>Circaetus gallicus</i>	1	??	Blagaj-Bunica	
<i>Columba livia f. domestica</i>	40	Gnijezdi	Svi	
<i>Columba palumbus</i>	3	Gnijezdi	Blagaj	
<i>Corvus corax</i>	2	Gnijezdi	Blagaj	
<i>Corvus cornix</i>	6	Gnijezdi	Blagaj-Bunica	
<i>Corvus monedula</i>	14	Gnijezdi	Iznad vrela Bune	
<i>Cuculus canorus</i>	4	??	Svi	Cijelu gnjezdeću s
<i>Curruca cantillans</i>	10	Gnijezdi	Svi	
<i>Cyanistes caeruleus</i>	4	Vjerovatno	Ušće bunice	Tu u sezoni gnj.
<i>Delichon urbicum</i>	30	Gnijezdi	Blagaj	Gnijezda
<i>Emberiza cia</i>	2	Vjerovatno	Svi	
<i>Emberiza cirrus</i>	3	Vjerovatno	Blagaj-Bunica	
<i>Falco tinnunculus</i>	4	Gnijezdi	Blagaj-Vulin p.	2 para Blagaj
<i>Ficedula hypoleuca</i>	2	??	Stari grad	Uhvaćena u mrežu prilikom istraživanja šišmiša i uočena na linijskom trans.
<i>Fringilla coelebs</i>	5	Gnijezdi	Svi	
<i>Gallinula chloropus</i>	1	Vjerovatno	Ušće Bunice	
<i>Garrulus glandarius</i>	4	Gnijezdi	Blagaj-Bunica	
<i>Hirundo rustica</i>	20	Gnijezdi	Svi	
<i>Jynx torquilla</i>	4	Vjerovatno	Blagaj-Bunica	Tu u sezoni gnj.
<i>Larus michahellis</i>	3	Ne	Blagaj-Bunica	
<i>Lanius colurio</i>	2	Gnijezdi	Bunica	
<i>Luscinia megarhynchos</i>	8	Gnijezdi	Svi	

<i>Merops apiaster</i>	20	Gnijezdi	Mala kolonija	
<i>Monticola solitarius</i>	4	Gnijezdi	Stari grad, Vulin p.	
<i>Mottacilla alba</i>	8	Gnijezdi	Buna, Rebroy	
<i>Mottacilla cinerea</i>	4	Gnijezdi	Buna	
<i>Muscicapa striata</i>	1	??	Stari grad	
<i>Oenanthe melanoleuca</i>	1	??	Stari grad	Uhvaćena u mrežu prilikom istraživanja šišmiša
<i>Oriolus oriolus</i>	6	Vjerovatno	Svi	Tu u sezoni gnj.
<i>Parus major</i>	6	Gnijezdi	Svi	
<i>Passer domesticus</i>	30	Gnijezdi	Svi	
<i>Passer hispaniolensis</i>	4	Gnijezdi	Podnožje Starog g	
<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	Vjerovatno	Podnožje Starog g	
<i>Phylloscopus collybita</i>	4	Gnijezdi	Svi	
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1	??	Stari grad	
<i>Streptopelia decaocto</i>	2	Gnijezdi	Blagaj	
<i>Streptopelia turtur</i>	1	??	Stari grad	
<i>Sturnus vulgaris</i>	20	Gnijezdi	Svi	
<i>Sylvia aticapilla</i>	6	Gnijezdi	Svi	
<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	Vjerovatno	Blagaj	
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	40	Gnijezdi	Izvor Bune	
<i>Turdus merula</i>	8	Gnijezdi	Svi	
<i>Upupa epops</i>	2	Gnijezdi	Blagaj	

*Kratkoprsti kobac uključen u izvještaj zbog važnosti vrste, nacionalno ugrožena gnjezdarica, primjećen 17.05.2024.

Zaključak

Rezultat od 53 registrovane vrste ptica tokom nepunih 5 dana trajanja Naučno-istaživačkog kampa “Blagaj 2024”, dovoljan je pokazatelj da je ovo područje, pored nacionalno-istorijskih i vjerskih spomenika, hidroloških objekata, speleoloških objekata, bogato sa velikom raznolikošću staništa, koja uslovljavaju i veliko bogatstvo vrsta flore i faune, pa tako i ornitofaune. Kao argumente za zaštitu ovog područja sa stanovišta ornitofaune, u ovom izvještaju koristit će se, u ovom trenutku, samo rezultati ovoga naučno-istaživačkog kampa. Naravno da su potrebna daljnja istraživanja koja bi trebala trajati više godina, koja bi pratitla sve sezonalne aspekte i periode migracija. Posljednja sveobuhvatna istraživanja vršena su prije više od 35 godina (Bem D. 1990. “Ornitofauna Blagaja i njegove okoline”). Poznato je da je u ovom periodu došlo do velikih promjena u sastavu ornitofaune, bilo uzrokovane antropogenim djelovanjima (poznati zločin trovanja cijele kolonije Bjeloglavog supa), urbanizacije ili uzrokovane klimatskim promjenama, koje dokazano mijenjaju obrasce ponašanja ptica.

Dakle, tokom Naučno-istaživačkog kampa “Blagaj 2024” registrovane su ukupno 53 vrste ptica. Od ovih, tri vrste su na listi nacionalno ugroženih gnjezdećih vrsta: Orao zmijar, Velika ušara i Kratkoprsti kobac.

Četiri vrste nalaze se u dodatku1 Evropske direktive o pticama (European Bird Directive, Annex1): Velika ušara, Leganj, Rusi svračak i Grlica.

Velika ušara Bubo bubo 26.04.2024. Eko kamp "Novi val"

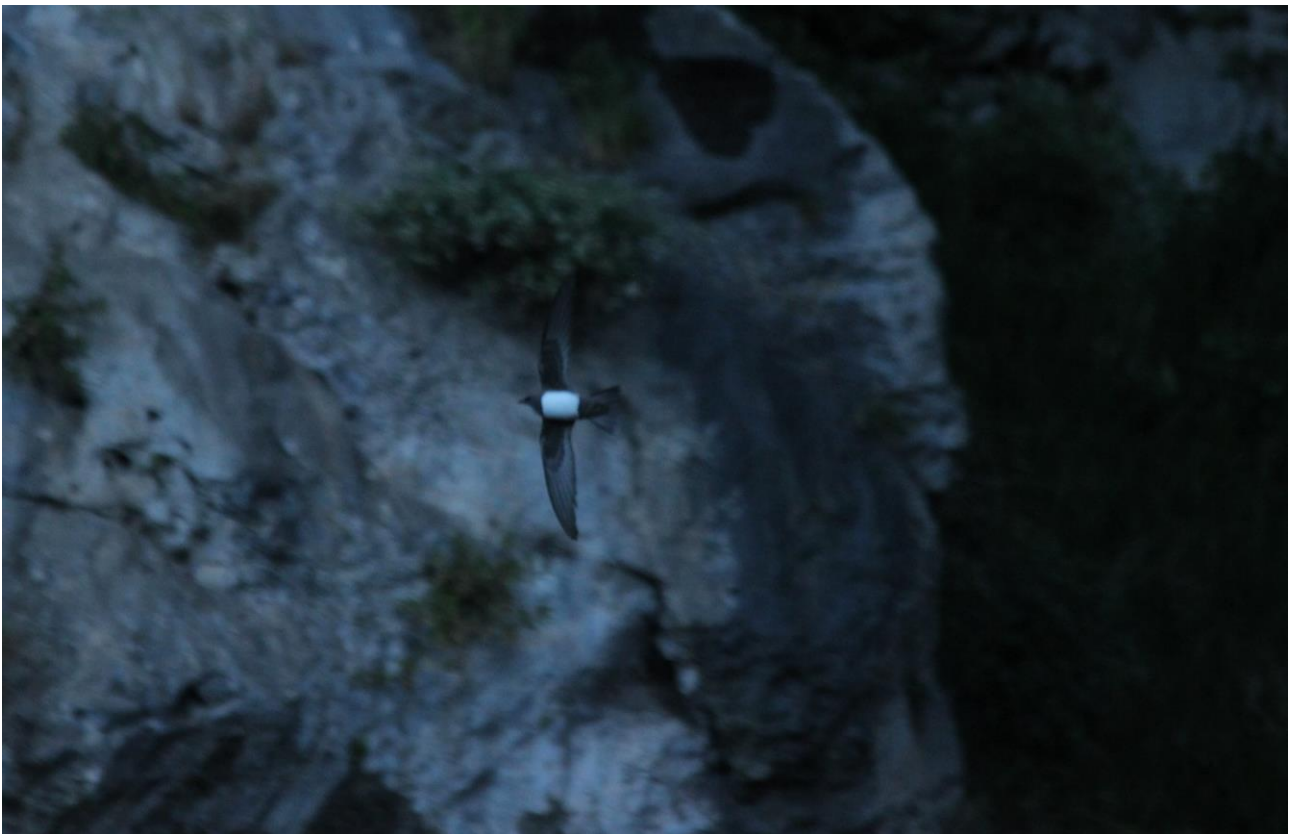
Prema dosadašnjim saznanjima i neobjavljenim podacima sa sigurnošću se može tvrditi da na ovom području obitava i gnjezdi se još najmanje desetak vrsta koje se nalaze u Direktivi o pticama, ali ta saznanja prevazilaze obim i sam sadržaj ovog izvještaja.

Ornitološka sekcija Naučno-istaživačkog kampa "Blagaj 2024"

Hridna lastavica *Ptyonoprogne rupestris*

Bijela čiova *Apus melba*

Modrokos *Monticola solitarius*

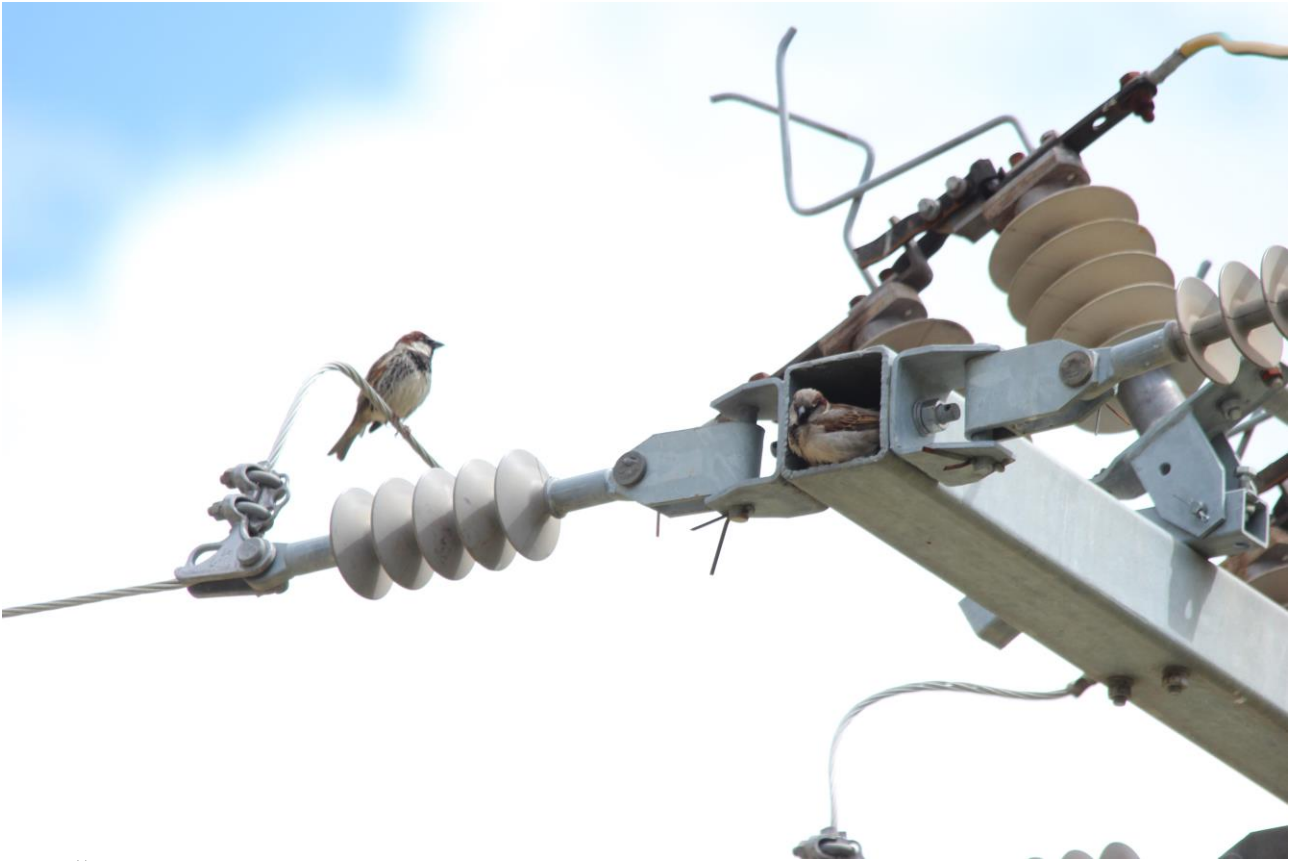
Vodenkos *Cinclus cinclus*

Strnadica cikavica *Emberiza cia*

Pupavac *Upupa epops*

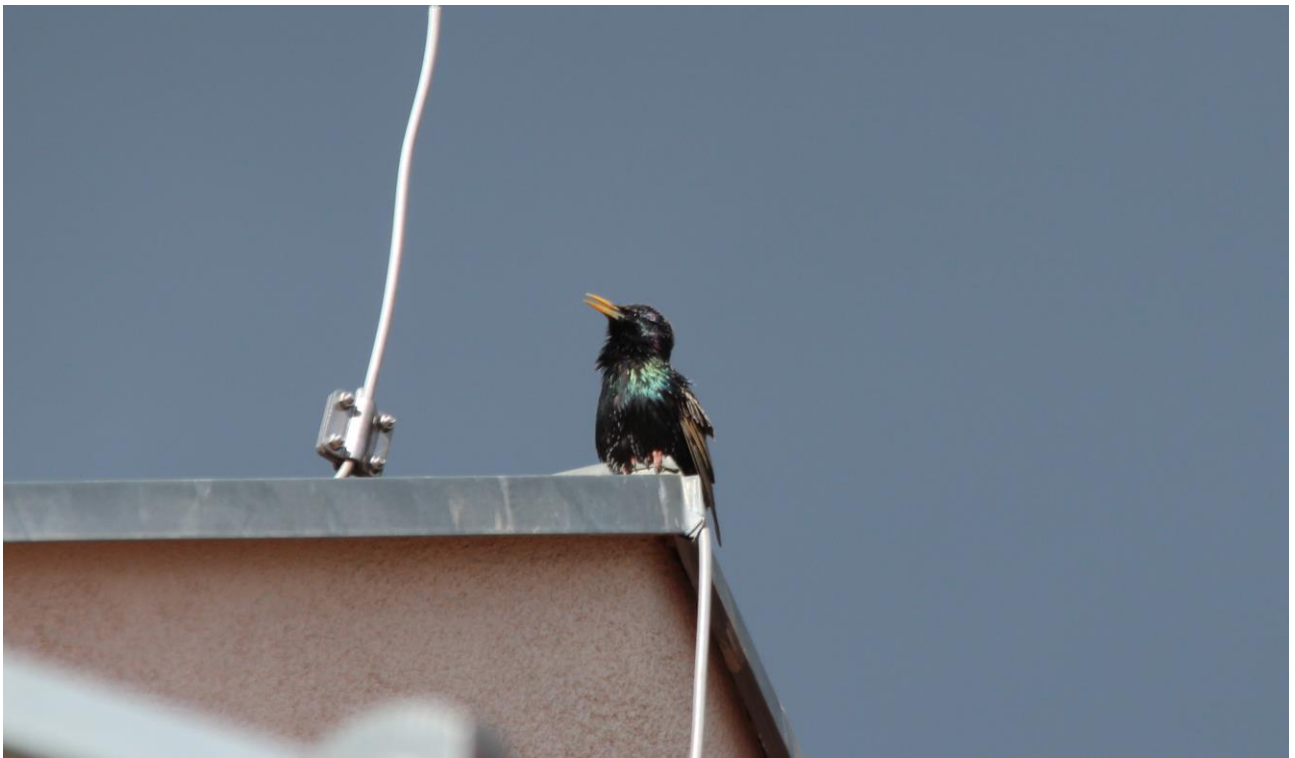

Španjolski vrabac *Passer hispaniolensis* lijevo i Domaći vrabac *Passer domesticus* desno

Slavuj *Luscinia megarhynchos*

Siva muharica *Muscicapa striata*

Čvorak *Sturnus vulgaris*

Šumski zvižduk *Phylloscopus sibilatrix*

Zebra Fringilla coelebs

Crnoglava muharica *Ficedula hypoleuca*

Primorska bjeloguza *Oenanthe melanoleuca*

Zelendur *Chloris chloris*

Linijski transekt- terenski obrazac

Datum: 27.04.2024		Popisivači: Z. Oneščuk, M. Adamov					Vrijeme: Sunčano 18°C						
Područje: podnožje Starog Grada- tvrđava Stari Grad Blagaj						Trajanje: od 06.20 do 07.20 h.							
50 metara od transekta						Preko 50 metara od transekta							
Vrsta	ex	p	m	g	f	Napomena	Vrsta	ex	p	m	g	f	Napomena
Sylvia atricapilla		2								2			
Curruca cantillans			2							1			
Chloris chloris			2										
Turdus merula			1							1			
Fringilla coelebs			2							1			
Upupa epops	1												
Streptopelia turtur		2											
Hirundo rustica								8					
Apus melba								30					
Emberiza cia			1										
Emberiza cirrus			1										
Monticola solitarius			1										
Motacilla alba	1												
Ficedula hypoleuca	6												
Muscicapa striata	1												
Luscinia megarhynchos			2							1			
Phylloscopus sibilatrix	2												
Delichon urbicum								10					
Passer domesticus	6												
Ptyonoprogne rupestris	20												
Falco tinnunculus									1				
Cuculus canorus	2												
Garrulus glandarius	2												
Corvus corax		1											

Kratice: Ex-jedinka, p-par, m-pjevajući mužjak, g-gnijezdo sa jajima ili mladima, f-porodica sa mladima

Linijski transekt- terenski obrazac

Datum: 28.04.2024		Popisivači: Z. Onescuk, A. Hankić					Vrijeme: Sunčano 16°C						
Područje: Karađoz begov most-Vrelo Bune						Trajanje: od 06.50 do 07.20. h.							
50 metara od transekta						Preko 50 metara od transekta							
Vrsta	ex	p	m	g	f	Napomena	Vrsta	ex	p	m	g	f	Napomena
Passer domesticus	12												
Phoenicurus ochruros		1											
Luscinia megarhynchos			1						1				
Turdus merula		1	1						1				
Jynx torquilla	1							1					
Parus major	4												
Columba livia	25												
Anas platyrhynchos	22												
Cinclus cinclus	4												
Motacilla alba	3												
Motacilla cinerea	2												
Sturnus vulgaris	8												
Oriolus oriolus	4												
Sylvia atricapilla			2						1				
Curruca cantillans			2										
Larus mihachellis	3												
Chloris chloris			2						1				
Delichon urbicum	20												
Hirundo rustica	10												
Apus melba	30												
Upupa epops								1					
Ptyonoprogne rupestris	30												
Corvus monedula	14												
Corvus cornix	2												

Kratice: Ex-jedinka, p-par, m-pjevajući mužjak, g-gnijezdo sa jajima ili mladima, f-porodica sa mladima

